

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 „
 Helyben hához kordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszajárásokat
 vagy megőrzése nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 6.

Dalmátia a magyar közjogban.

Habsburgi Rudolf, mint római császár, a Habsburg-családból e néven I. László halála után Magyarországot fiának, Albertnek hűbérül adományozta; ez az adományozás idézte elő azt, hogy a Habsburg, utána a Habsburg-Lotharingiai családban ama téves irányu törekvés jegzősödött meg, hogy Magyarország, minden királyi hitlevél és eskü dacára, olyan hűbéri birtok, mint az »örökös tartományok« név alatt ismert Alsó- és Felső-Ausztria, a melyek a családnak ősi birtokai, apáról fiúra szállva az osztrák közjogban mint családi birtok vannak ketelekkönyveztve.

I. Rudolf császár adományozását arra alapította, hogy IV. Béla magyar király 1241-ben, a sajói vész után, mikor a mongolhad Magyarország nagy részét elpusztította, II. Frigyes császárnak felajánlotta Magyarországot az esetre, hogy ha gyors segílyt hoz és a szerencsétlen országot a tatárok, illetve a mongoloktól megszabadítja; de II. Frigyes nem tett semmit, mivel a pápával viszálykodásban lévén, előbb ezt akarta elintézni.

Természetes tehát, hogy IV. Béla király ajánlata teljesen érvénytelené vált,

a talársereg pusztította tovább az országot, de a jogot Rudolf császár fentartani kívánta.

Ennek a jognak, ami csak a Habsburg-ház szemében volt jog, értéke semmi sem volt, mivel II. Frigyes azt el nem fogadta s az elfogadáshoz fűzött feltételt nem teljesítette, de kettős kihatása mégis volt; mert a Habsburg-utóbb a Habsburg-Lotharingiai uralkodó család Magyarországot épen az alapon kívánta és törekedett kormányozni, mint az »osztrák örökös tartományok«-at, és mivel az utóbbiaknál országát bővíthette, eldarabolhatta, feloszthatta, Magyarországot is eldarabolni, felosztani, sőt azok némelyikét az »osztrák örökös tartományok«-hoz csatolni törekedett; — a másik kihatása pedig az volt, hogy az uralkodó család a magyar közjogot ismerni nem kívánta, nem is ismerte, nem is tanulta és csakis akkor jött reá arra, hogy Magyarország mint egységes és oszthatlan állam él, a mikor az uralkodóházat, a családot, végzetes csapások érték, vagy a mikor a birodalmat feldarabolni akarta egyik vagy másik idegen hatalom.

Magyar segílyssel győzte le a Morvamezőn Rudolf Ottokár cseh királyt, magyar segílyssel győzte le II. Mátyás a bátyját, II. Rudolf császárt és mentette meg a birodalmat, magyar segílyssel győzte le II. Mária ellenségeit és men-

tette meg trónját, magyar segílyssel tartotta meg trónját I. Ferenc a Napoleon elleni harcokban és ezekért mindenki azt gondolhatná, hogy I. Rudolf meghálálta a magyar segílyt? — II. Mátyás, ki a mig főherceg volt, Magyarországon mindig magyar ruhában járt, elismeréssel adózott a magyaroknak? — II. Mária, kit Mária-Terézia néven ismerünk, megköszönte hü magyarjainak a támogatást? — I. Ferenc hálás volt a magyarok hősiességéért? — s így Magyarország nagygyá fejlődött uralkodók alatt? a magyar nemzet óriássá nőtt uralkodói támogatás folytán?

Dehogy!

A török hódoltság megszűnte után a régi Horvátországot elszakították Magyarországtól, lett belőle katonai kommandóra alapított határőrvidék, horvátjaink grancsárok lettek, Temes, Torontál temesi bánság, — Krassó, Bács-Bodrog, az előbbiekkal Vojvodina, más címen temesi bánság és szerb vajdaság, — Pozsega, Verőce, Szerém (a régi Valkómegyével) lett Szlavónia, Erdély külön kormányzó alá került, Dalmátia maig is az örökös tartományok egyik része, sőt 1805-ben a fumei öblöt elzáró Veglia, Chersio-, és Lusini-szigetek Magyarországtól elszakítva, az isztriai félszigethez csatoltattak s ma mint annak kiegészítő részei uralják a magyar tengerpartot, a

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A k i.

Aki nem ismerné e szót: Szerettek!
 Ki rendületlen nem hitt senkiben;
 Kinek nem lesték félve gondolatját
 S nem volt, ki keblén vágyva megpihen;
 Kivel nem részesek bu- és örömben
 Legyen tengernyi kincse, vagyona
 Oh az nem ismeré a boldogságot —
 Nem volt, nem is lesz gazdag az soha!

Ki bizva-bizott édes-kedvesében
 S ki kedveséhez hűséges maradt;
 Kit bus-epedve várnak . . . S hogyha megjő
 Ajkára forr két reszkető ajak;
 Ki szívvél szeret s kit szívvél szeretnek
 Legyen szerelme minden vagyona
 Oh az nem ismeré a szenvedést sem —
 Nem volt, nem is lesz koldus az soha!

Siliga Ferenc.

Biharfüred.

Irta: Lázár Ernő.

... és a franciák oly udvarias emberek, hogyha valaki a lábamra lépett anélkül, hogy bocsánatot kért volna, bizonyos voltam benne, hogy honfitársam . . .

H. Heine.

Ha valaha darabot fogok irni, melyben egy vicinális vonat is szerepel, költséget és fá-

radtságot nem kimélve, szinpadra vittetem a Nagyvárad—vaskóhi vicinális eredeti különvontatát. Ez már nem is vonat, csupán vicinális. A kalendáriumok viccei után készült recept szerint berendezve.

A pálya, a mely Nagyváradtól a regényes tekvésű Belényes felé kanyarodik, szerfölött meredek, a mely egy jól megtermett első osztályu mozdonynak is elég dolgot adna. Amde a magyar bölcsesség és a szükséges dolgokban való okatlan takarékoság ide csak egy tizenketted rangu kis masinát állit, mely olyan kétségbeesetten liheg tüdővésztes kazánjával, hogy majdnem leszállottam a vonatról csupa könnyőrületből.

Csöppet sem tuzok, ha azt állitom, hogy néha kényelmesen lehet gyalogolni a haladó vonat mellett, néha pedig egy kis lélegzetvételt végett a nyílt pályán megállott a kis masina.

Az alkalmazottak pedig zárkóztak ridegséggel végzik hivatásukat. Kétszer fordultam utbaigazító rövid feleletért két egyenruhás kalauz feléhez, a kik válasz nélkül fordítottak hátat nekem. Akkor jutott eszembe, a mit minduntalan elfeledek, hogy még Magyarországon vagyok és a kikhez udvarias illedelemmel kérdést intéztem, azok honfitársaim . . .

Eszembe jutnak a pesti villanyos alkalmazottak, a kik a világért föl nem segítenék egy nőt a meredek két lépcsőn, a kik mogorvák, udvariatlanok és a »huncut, tolvaj, alávaló« németek Bécsben, Berlinben, Drezdában és mindenütt, a kiktől ha utbaigazítást kér az utas, olyan előzőkeny magyarázatot kap, mint egy fizetett ciceronétól. Még a villanyosról is leugranak, pár lépést szaladnak, hogy reá mu-

tassanak arra a kocsira, vagy utcára, melyre szükségünk van. Közbe 3—4 utas száll le anélkül, hogy jegyet váltott volna. A kalauz elvan foglalva magyarázatokkal. Nem baj! Ami elvész a bilétán, megtérül a nemzeti becsületen!

Pesten egy szegény idegen azt kérdezte egyszer előttem a kalauztól, hol van a Csalogány-utca?

— Honnan tudjam én azt? — Aztán humorosan hozzátette: — A házszámot és az emeletet ne mondjam meg? . . .

Szóval valahogy megérkezik a nyaraló ember Belényesre. Innen már kényelmes szekeren gyönyörű erdőkön át kocsizik felfelé négy órán át az erdélyi havasok bihari nyulványain. Mélyen elmarad a völgyben Budurásza egy kis havasi román falu, a mely arról nevezetes, hogy több diófa van benne, mint viskó és ember. Lépten nyomon, utcán, patak medrében és udvaron gyönyörű diófák állanak sűrűn megrakva gyümölcsessel. A járókelő utazó népség lophat belőle, marad a falunak is elég.

Meredek, sziklás hegyi uton kapaszkodik fel a szekér. Néha gyönyörű kilátás nyílik be a kéklő völgyek mélyére. Aztán a hegytetőn egyszerre letelé iramodnak a kifárad lovak és egy eldugott, tenyves erdővel bortiott völgy mélyén reábukkanunk Biharfüredre.

Csinos villák sorakoznak egymás mellett a rengeteg szélén. A belényesi román püspök nyári rezidenciája a patak egyik oldalán, csinos étterem, kurszalón és a nyaralók részére épített villák a másikon. Az erdőszélén pedig sorjában 6 egy szobából álló, turisták részére épített csinos villa.

A villák egyszerűen, kényelmesen van-

horvát tengeremléket s velünk szemben fenyegetően emelkednek ki Adriából.

Az uralkodó ház, ismervén Magyarország terménybeli gazdagságát, megfeszített erővel törekedett arra, hogy a monarchia ezt a törzsét, mely a birodalom fentartó ereje, az osztrák iparnak és kereskedelemnek piacává tegye, alárendelt helyzetbe juttassa. Bukovinától fel északra, onnan nyugatra Fiuméig és Dalmátia elszakításával úgy veszi körül Magyarországot az »örökös tartományok«-hoz csatolt országokhoz, hogy lélekzethez Szerbia és Románia felől jusson, mivel még Bosznia és Hercegovina elfoglalása által is az »örökös tartományok« büvökette összefüggőbbé.

Az uralkodóház Magyarországot egykor úgy tekintette, mint hűbéres tartományt, majd mint a töröktől visszafoglalt területet, legutóbb azután mint meghódított, alávetett országot, ahol éppen a német nyelvvel akarta bebizonyítani, hogy Magyarország az örökös tartományokhoz tartozik.

Ez a mult!

A magyar nemzet története tele van ama küzdelmekkel, véres felkelésekkel, vérlázító megtorlásokkal, amelyek mind-mind eme tévfogalmakkal birkóztak.

A magyar nemzet alkotmányos érzelme 1290 óta szemben állott ama téves felfogással, ama jogtalansággal, mely az uralkodóház bensejében annyira gyökeret vert, hogy onnan kiirtani aligha lehet, sőt átragadt immár az »örökös tartományok« főuraira, papjaira, polgáira, kik Magyarország alkotmányos és történelmi fejlődését nem ismervén, folytonosan eredményről beszélnek ott, a hol ezeréves jogfejlődésről, alkotmányos jogéletről és arról a keretről van szó, amely az »örö-

kös tartományokat körülveszi«, elválasztja a magyar állam fejlődésétől és ősi alkotmánya hatalmas épületétől.

Épen ezért Magyarország állami épülete még egészen kiépítve nincsen, hiányzik abból Dalmátia, Veglia-, Cherso- és Lusin-szigete.

Dalmátia a magyar közjogban. Irta: Dus László. Grill Károly könyvkiadóvállalata, Budapest.

Magyarország ujjaébredésének ereje felfokozásának kétségtelen bizonyossága az az egyre szélesebb gyűrűket verő mozgalom, amely Dalmátországot visszacsatolása végett indult meg. Az eres ország tudtára ébredt nemcsak jogainak, hanem erejének is s egymás után veszi fel programjába a törvényekbe eltemetett jogok feltámadását, meglevenítését.

E jogok közül egyike a legfontosabbaknak: Magyarország igénye Dalmátországra. Magyarország egyik karja a dalmát tengerpart; nélküle bénák vagyunk, tehetetlenek a nemzetek nagy versenyében.

Dus László tanulmánya is ebből az általános nemzeti vágyból fakadt. A közjogász tudásával mutatja ki a magyar korona jogát a dalmát tengerpartra s a politikus éleslátásával fejtegeti, mennyire szükséges ezeket a jogokat valósággal gyakorolnunk is. Fejtegetése világos, érvelése meggyőző, egész dolgozata érdekes, komoly munka.

Rendkívül fontos Dus László érvelésének az az oldala, hogy Dalmátiát nem abban a megkisebített alakban követeli vissza, a mint az az osztrák koronatarományok közé beiktatott, hanem kimutatja és hangoztatja Szent István korójának jogát az egész Dalmáciára, azokra a részekre is, amelyeket az osztrákok elszakítottak és Isztriához csatoltak: Veglia, Lusin és Cherso szigeteket is. Valóban, e szigetek birtoka nélkül Dalmácia jelentősége felére száll

alá; a mostani egyetlen magyar kikötő, Fiume jövője pedig egyenesen veszélyeztetve van addig, míg az említett három szigetről az osztrák a Quarnerót egyszerűen elzárhatja.

A dalmát kérdésnek ez olyan oldala, a melyre jó volt a magyar politikusok figyelmét felhívni. Ez olyan érdeme Dus László könyvének, amelyet külön ki kell emelnünk.

A kiváló tanulmányt melegen ajánlunk főleg olvasóink figyelmébe, mert hiszen lapunk Dus László tollából több jeles cikket közölt s olvasóink ismerősök a szerző tudásával. Könyvének bevezető részét vezércikkünkben közöljük.

Az érdekes, szép munka Budapest Grill Károlynál jelent meg. Megrendelhető bármely könyvkereskedésben.

A szerb vámháboru bonyodalmába élesen beleszólt az a leleplezés, amelyet mi is közöltünk olvasóinkkal. Hogy mi igaz e leleplezésekből, az most még bajos megállapítani. De az bizonyos, hogy Pasics miniszterelnök viseikéde a skupstina tárgyalásaiban nem minden gyanutól ment.

A miniszterelnök abban a buzgóságában, amelyet a Creuzot-gyár érdekében kifejtett, még a nemzetközi diplomácia szabályait is megszegte, amennyiben a kékkönyv tartalmát az osztrák-magyar diplomácia jóváhagyását be sem várva, publikálta a skupstinában és ahelyett, hogy az ágyu-alkalmatosság tárgyában az igazi katonai szakértők jelentését olvasta volna föl, egy értéktelen lövés táblázatot mutatott be.

Igy aztán könnyen meglehet, hogy a fennálló vámháborun kívül még diplomáciai affér is kerekedik az ágyu-ügyből.

Ujabb momentum a vámháboru kérdésében a szerb radikálisok klubjának állástoglalása. A radikálisok klubja t. i. bizalmat szavazott a Pasics-kormányra és kitartásra hívta

nak butorozva. Tiszták, szárazok, egészségesek és nem olyanok, mint Uj-Tátrafüreden, a hol két év előtt egy forintot fizettem egy tótnak hetenként a miért lekaszáta az ágyam alól a fűvet és kigyomláta a mosdó melől a gombákat . . .

Ezenfelül olcsó a lakás is, olcsó a pompás ellátás is. Naponta 3 frtból kilehet jönni. Egy hideg fürdő 24 fillér, egy fenyő fürdő 60 fillér. Vanderbilt se tudna itt többet költeni, mert fájdalom azt meg lehet tenni, hogy valaki naponta egyszer se ebédeljen, de kétszer senki sem ebédelhet.

Biharfüred 1081 méterre fekszik a tenger színe fölött. Levegője tiszta, ózondus, alpesi levegő. Hogy milyen hatással van az emberi szervezetre, azt csak az olyan ember tudja kellőképpen méltányolni, a ki az életét közzönheti az alpin kurának.

Az elcsigázott, gyöngé, vérszegény, mellbeteg embereket a modern orvosi tudomány nem küldi többé a meleg éghajlat alá, hanem alpesi levegőre. Így keletkeztek a világhírű davosi és görbersdorfi tüdőbeteg sanatóriumok. Mert a betegeket nem kimélni, hanem edzeni kell. Hideg lemosásokkal, éles hegyi levegővel kell megacélozni az elvannadt szervezetet, hogy szembe szállhasson a téli hideg viszonyosságaival.

Erre való a magaslati gyógyhely. Az éles ózondus levegő, a kristálytiszta víz, a hegyi sétaték a tüdő utján fölfrissítik a vérkeringést és néhány nap alatt hozzá szokik az ember a hűvös estékhez, melyeken azelőtt fázza didergett az elkényeztetett városi ember. Ujjáteremti az embert 4—6 heti nyaralás.

Ezt már megirtam én is, mások is ezer-

szer. És azt is tudjuk, hogy évente 70,000 magyart öl meg a tüdővész, mely legkezdetlebb stádiumában tudvalevőleg föltétlenül gyógyítható, ha a beteg hosszabb időn át magaslati gyógyhelyen rendes kurát végez. És azt is tudja mindenki, hogy Erdély gyönyörű havasain, melyek ide benyulnak, majdnem Magyarország szívéig, megbecsülhetetlen és megmérhetetlen fenyes rengetegek vannak, melyeken annyi sanatóriumot és üdülőhelyet lehetne építeni, hogy Európa minden tüdőbetege elérhetne.

Ennek dacára egyetlen egy ilyen intézetet sem tudott összehozni a szájhős magyar társadalom. Sőt az ilyen olcsó és kényelmes fürdőről is, mint Biharfüred, fürdői levelet kell írni, hogy megismerhessék legalább a szomszédban.

Na hanem Biharfüredről akarok elmondani egyet-mást, — Nyolc óra alatt lehet idejutni Nagyváradról. A környéken ez az egyetlen magaslati gyógyhely. A gazdag kereskedő nép mégis valahol Karlsbadban, vagy Marienbadban nyaral, a nemzeti febuldulás és hazai ipar pártolás fellángolásának első esztendejében. Ugyan akkor, amikor a nemzeti célokra rendezett vizsginházi előadás művészei majdnem kivétel nélkül zsebvágták a fölszámitott »tiszteletdíjat«. Hogy a menykő csapjon az ilyen hazafiságba és az ilyen hazafiakba.

A fürdőközönség javarészt román honfi társainkból telik ki Békességben megférnek a magyarokkal és a cigánybanda (a mely nem tudja helyesen eljátszani) fölvaltva huzza a bus oláh nótákat a magyar kesergő dalokkal. Itt nem politizálnak, nem veszekednek az emberek.

Sőt azt sem tudják, miként fejezzék ki jobban a dühöngő békességet és meglérést.

Igy magyarázták meg legalább nekem azt a csodabogarát, hogy az összes villák ormán a venezuelai lobogó leng. Itt tanultam meg ugyanis azt, hogy a Venezuela államiságának jelképe egy vörös lobogó közepén fehérülő csillag.

— Hogy került ide ez a zászló? — Kérdeztem egy vendéget.

— Nehogy a püspök érzékenységét megsértsék, nem merték kitűzni a nemzetiszínű lobogókat. Hogy azonban valahogy kerülő uton mégis kikerüljön a nemzeti szín, föl húzták a vörös fehér venezuelai zászlót, a mely a zöld fenyőkkel együtt a nemzet színét adja . . . *)

Azt hiszem Kufsteinban is ki tudták fejezni ennyire magyar mivoltukat annak idején az ott sorvadó honfiak. Ma azonban Magyarország kellős közepén ilyen tulzott loyaltásra nincs szükség éppen Radu püspökkel szemben a kinek egyház főpapi beköszöntője alkalmával mondott beszédéből és egész lelkeszi működéséből kivilágított, hogy nemcsak egyik legképzettebb, legzséniálisabb és leghűbb pásztora egyháznak és fájának, hanem éppen oly hű fia a magyar hazának is, a kinek sem a szemét, sem az érzelmeit nem fogja sérteni a lengő magyar trikolor.

*) Mi is jártunk ott két héttel ezelőtt, mi két máséle magyarázatot hallottunk de egyik sem kielégítő. Aonyi ténv hogy a bérlők választották e zászlót jlvényül. A pü-pöknek semmi köze hozzá az ő nyaralóján mi es is feltéve.

Szerk.

fel. Hir szerint a szerb kormány rendkívüli kedvezmények nyújtásával igyekezik az izgatót közvéleményt csillapítani. Az összes vasuti vonalokon a szállítás díját a buzára, juhra és sertésre nézve 50 százalékkal lejjebb szállítja és Bulgárián és török földön át óhajtja a tengeren lebonyolítani a kiviteli forgalmat.

A kolozsvári választás. Dr. Krentzer Lipót, a kolozsvári I. kerület függetlenségi és 48-as képviselőjelöltje visszalépett a jelöltségtől. Visszalépését azzal indokolta, hogy a maga részéről nem akar hozzájárulni azokhoz a botrányos elfajulásokhoz, amelyeket a választási küzdelem a kerületben egy idő óta napirenden tart.

Az izgató tót sajtó ellen. Az utóbbi időkben aggodalommal tekintenek a felvidéki törvényhatóságok azokra a tünetekre, melyek a tótok közt mutatkoznak. A vármegyék törvényhatóságai általános mozgalmat indítottak, hogy hogy e tüneteket megsemmisítsék. A békes tótok élete valóságos fel van forgatva. A tót sajtó bámulatos merészséggel izgat a magyarság ellen, és az izgatásnak eredménye igen nagy. Az utóbbi időben már annyira előre haladt a magyar ellenes akna munkálat, hogy a tótok nemcsak a magyar ellen vannak gyűlölettel eltelve, hanem minden ami magyar, annak valóságos ellenségei. A két fél között az állapotok napról-napra kiélesednek úgyannyira, hogy Nyitra vármegye kénytelen volt mozgalmat indítani a tót hazafiatlan sajtó garázdálkodásának megakadályozására. Közgyűlést hívott egybe ez ügyben és elhatározta, hogy előterjesztéssel fog élni a képviselőház előtt, a mely előterjesztésben részletesen fogja előadni az okokat és azok orvoslásait. E határozata felmenti az óriási erkölcsi pusztítást, amelyet a tót sajtó véghez vitt és visz. E pusztításokat csakis a törvények szigorú alkalmazásával lehet kivinni. Indítványt is tesz, hogy erre vonatkozólag a vallás és közoktatásügyi tárca költségvetésében jövőre bizonyos összeg legyen felvéve, a mely összegből a felvidéken lapokat létesítsenek. E lapok a népies szerkesztésben a hazafias érzelmeket kell hogy beleplántálja az elidegenedett tótokba és azokat a magyar hazának igazi polgáraivá tegyék. E határozatot minden vármegye törvényhatóságának megküldték, hogy hasonló felirattal járuljanak az országház elé.

Az orosz forrongás.

A szveaborgi, kronstadti és szebesztopoli helyőrségeken a zendülést elfojtották. A tervbe vett katonai forradalom nem sikerült. Azonban a kormány óvatos, s hogy a közel jövőben esetleges meglepetések zavarba ne hozzák és az egyszer elfojtott láng újra fel ne lobogjon, minden szükséges intézkedést megtesz, hogy az események soha készületlenül ne találják. Erre vall legalább az a hír, hogy a hadsereg főparancsnokává Miklós nagyherceget fogják kinevezni s ugyanakkor egész Oroszra kiterjesztik az ostromállapotot.

Ha e hír ily alakban nem felel is meg a valóságnak, annyi elfogadható ennek alapján, hogy az orosz kormány résen áll, és figyeli a helyzet káros tüneteit.

Egyik táviratunk katonai forradalom támogatására inscenált általános sztrájk fiaskójáról tesz jelentést.

Ha ez a hír igaz, akkor a kínálta tanulság rendkívül érdekes. Az általános politikai sztrájk hivei meggyőződhetnek belőle — ha ugyan okulni akarnak — hogy az általános politikai sztrájk kivitele lehetetlen és olyan fegyver mely mindig arra ártalma, aki azt felhasználja.

Az általános sztrájk keresztülvitelére alig képzelhetők kedvezőbb feltételek az orosz állapotoknál. És lám! ez a törekvés mindjárt a kezdet kezdetén fiaskót vallott.

Távirataink:

A vyborgi manifesztum.

Pétervár, augusztus 6. A vyborgi manifesztumot újabb ismét 62 volt дума képviselő írta alá, hogy ezzel tiltakozzék a manifesztum aláírói ellen megindított bünvádi eljárás ellen. Az aláírók száma most 243-ra emelkedett.

Kolostor forradalmárok.

Pétervár, augusztus 7. Fegyveres forradalmárok behatoltak az Alexander Levszki kolostorba, agyonlőtték az archimandritát és kifosztották a kolostort. A rablók 300 ezer rubelt és sok értéktárgyat vittek el.

Ostromállapot.

Pétervár, augusztus 6. Híre jár, hogy az egész hadsereg főparancsnokává Nikolaj nagyherceget fogják kinevezni. Ugyanakkor egész Oroszországra ki fogják terjeszteni az ostromállapotot.

Az általános sztrájk kudarcá.

Pétervár, augusztus 6. Az általános sztrájk meghiusult, a szedők újra megkezdték a munkát.

A pétervári löversenyek.

Pétervár, augusztus 6. A legnagyobb pétervári löversenyek tegnap folytak le. A császárnő díját (25,000 rubel) Gamurady nyerte. A versenyen nagyszámú közönség vett részt. A nyugalmat nem zavarták.

A vörös gárda.

Berlin, aug. 6. Helsingsdorfból jelentik: Tegnap este a vörös gárda és katonai őrsége közt véres harc folyt. A vörös gárda tagjai revolverrel lőttek. Végre az orosz gyalogság szétszórta vörös gárdát. 50 embert letartóztattak.

A vörös gárda ellen.

Helsingfors, aug. 6. A sveaborgi zendülés alkalmából elfogtak 490 tüzért és a vörös gárda tagjai közül 10 lázadót. Az orosz rendőrség újabb 41 finn állampolgárt is letartóztatott, kik felett a finn bíróságok tognak ítélni. A finn szenátus sürgeti a vörös gárda feloszlását, a finn rendőrség újjászervezését és a feloszlott finn ezredek visszaállítását. Koch a vörös gárda feje eltűnt.

A kronstadti statáriális bíróság.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. távirata.) Pétervárról jelentik Berlinen át: A kronstadti zendülés vezetőit, vagy 300 embert halálra ítélte a katonai rögtönítélő bíróság. Az ítéletet rögtön végrehajtották. Az ítélték közt van Mihajlincsenki volt дума képviselő is, akinek birtokában megtalálták a kronstadti erőd építési tervrajzait. A kronstadti rögtönítélő bíróság még legalább egy hétig marad készenlétben. Hir szerint még több ítélekezést fog végrehajtani.

A katonai zendülés le van verve, de különösen a tengerészeti hadvezetőség még mindig aggodalmasnak tartja a helyzetet, mert attól fél, hogy Szebasztopolban is ki fog törni a zendülés.

A szamarai kormányzó felrobbantása.

Budapest, aug. 6. (Saját tud. távirata.) Pétervárról jelentik: A szamarai kormányzó dinamitmerénylet áldozata lett. Mikor a kor-

mányzópalotából kocsiján elhajtott, egy munkásbonyba öltözött egyén bombát dobott kocsijába. A felrobbant bomba letépte a kormányzó fejét, kocsisának pedig két lábát tépte le. A merénylőt, ki maga is megsebesült a helyszínén letartóztatták. A kormányzó ellen rég óta készül a merénylet, barátai többször figyelmeztették is az életét fenyegető veszedelmekre, de a kormányzó nem adott hitelt nekik.

A cár lemond?

Budapest, aug. 6. (Saját tud. táv.) Magdeburgból jelentik, hogy a cár az utóbbi időben bizalmas körben többször emlegette lemondási szándékát. Allítólag a cárné maga kívánja, mert félti a cár életét valami merénylőtől.

Oriási hajókatasztrófa.

Rettenetes katasztrófáról ad hírt a táviró. A »Syria« nevű gőzös, amely körülbelül kétszáz utassal és százharminc főnyi legénységgel a földézetén Buenos-Ayresbe igyekezett, a Pálosi hegyfok közelében zátonyra jutott és pár perc múlva elsüllyedt. Azoknak a szerencsétleneknek a száma, akik a tenger hullámaiban lelték halálukat, mintegy háromszázra tehető.

Megdöbentő az a kép, amelyet a távirati jelentésekből alkothatunk. Sok száz ember jajveszékelése, a menekülésre irányult kétségbeesett igyekezet s a borzasztó halál, úgy látszik, mind egy ember lelkiismerét terheli. Allítólag a gőzös kapitányának vétkes mulasztásából eredt a végzetes szerencsétlenség, aki nem volt eléggé óvatos, holott tudta, hogy a tengernek azon a vidéken számtalan szikla és szirt teszi veszélyessé a közlekedést.

A hajó zátonyra került, léket kapott és oly rövid idő alatt süllyedt el, hogy aránylag csak nagyon kevesen menekülhettek meg. A legénység és utasok között a közelben tartózkodó halászok mentettek meg körülbelül 400 embert. Megmenekült a gőzös kapitánya is, aki azonban röviddel azután, hogy partot ért, öngyilkosságot követett el. Félt rettenetes ügytelensége következményeitől.

Egy-egy lélekemelő mozzanat is akadt a nagy szerencsétlenségben. Az a hősiesség, amelyet a hajón levő papok mutattak, az anyai szeretetnek az az önfeláldozása mely a szerencsétlenség e kétségbeesítő pillanatában is gyermeke sorsáért rettegett, ahelyett hogy a maga menekülésére gondolt volna, a mentők erőmegfeszítő, önfeláldozó munkája megérdemlik, hogy emlékezetünkbe férjen.

A katasztrófáról ezek a táviratok számolnak be:

Madrid, aug. 6. Karthagénai újsághírek hírek szerint a »Syria« nevű gőzös, amely 800 kivándorlóval a barcelónai kikötőből indult ki, a Hamigas-öbölben, Pálos-fok közelében zátonyra jutott és igen rövid idő alatt elsüllyedt, miközben 200 személy a vízbe lelte halálát.

A hajótörtek megmentésére oda sietett halászok közül is számosan életüket vesztették. A megmentetteket Pálosba szállították, ahol helyzetük igen súlyos, miután élelmiszerek és ruházat hiányzanak. Az utasok legnagyobb része olasz és spanyol.

Páris, aug. 6. A Havas-ügynökség karthagénai jelentése szerint a »Syria« hajótörése a kapitány ügytelensége folytán történt, aki ez

okból öngyilkosságot követett el. Az utasok között volt egy braziliai érsek, aki a katasztrófa alkalmával életét vesztette. Az eltűntek között van egy püspök is. Három segélynyújtás céljából elindult gőzös 80 sebesültet mentett meg.

London, augusztus 6. A Styria kivándorló hajó katasztrófájáról a következőket jelentik: A Styria szombat este indult el Genuából 900 kivándorlóval. A spanyol partnál a gőzös szirtbe ütközött és azonnal elsüllyedt. A hajó utasai közül 500—600-at sikerült megmenteni, a többi kerülbelül 3—400-an a vízbe fulltak. Az áldozatok közt van két braziliai püspök és Milanez Lola ismert spanyol énekesnő. A hajó a génuai Genorale Itáliána tulajdona s 23 év óta van a tengeren. Az utasok legnagyobb része olasz földmunkás és egy része spanyol kivándorló.

A katasztrófa délután 5 órakor történt. Az összeütközés oly rettenetes volt, hogy a hajó első része teljesen összetört, a hátsó része letört és elsüllyedt. A katasztrófa helyét a spanyol partról látni lehetett és így a spanyol halászok a hajótörtek segítségére siethettek. Mindazonáltal az utasok közül 300—385 a vízbe fullt.

Madrid, aug. 6. A lapoknak Karthagénából érkezett hírei számos részletet közölnek a Styria gőzös katasztrófájáról. Mintegy 30 hajótöröttet a szerencsétlenség színhelyétől körülbelül egy mértföldnyire fekvő Hornigasz szigetre vittek. 600 utast Kap de Palosba szállították. A katasztrófa leirhatatlan jelenetek játszódtak le. Egy fiatal asszony, a kinek azt kiáltották, hagyja ott gyermekét és mentse meg életét, azt mondotta, hogy inkább gyermekével együtt hal meg. Végül sikerült mindkettőt megmenteni. Egy hajókötlőbe hat gyermek fogózott. A gyermekek szülei távolabb voltak, semhogy megmentették volna.

A katasztrófának különösen nők és gyermekek estek áldozatul. 385 személy hiányzik. A katasztrófa közelében levő összes hajók, többek között egy német és francia gőzös is résztvettek a mentési akcióban és számos hajótöröttet mentettek ki. A hajóroncsnak, amely fél oldalra dőlt, csak az egyik oldala látható.

Madrid, aug. 6. A Joven Miguel hajó 300 személyt, a Vintentan Inieano 200 személyt mentett meg, a kiket Karthagénába szállítottak. Egy hajós, a ki csak maga volt a csonkjában tizenkét utast megmentett.

UJDONSÁGOK.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Szent István-napi körmenet Székesfehérvárott.** Az első magyar királyok ősi koronázó helyén, Székesfehérvárott, a város lánglelkű püspöke, *Prohászka* Ottokár dr, abból az alkalomból, hogy sok huza-vona után alkotmányosságunk végre valahára helyreállt, az első alkotmányos nagy királyunk ünnepén, augusztus 20 án, székhelyén ünnepélyes körmenetet szándékozik tartani, melyet az apostoli lelkületű püspök személyesen fog vezetni. Így eleveníti fel Prohászka püspök a koronázó városban a mult időknek egy nagyon tiszteletreméltó hagyományos szokását. Azelőtt ugyanis nemzetünk szent királyának, illetve az ő szent Jobbjának tiszteletére Székesfehérvárott, a szent Jobb feltalásának helyén ősidőktől fogva ünnepélyes körmeneteket ren-

deztek. 1861-ben volt az utolsó körmenet. Üdvös gondolat volt hát Prohászka püspöktől, hogy a tiszteletreméltó szokást visszaállítja eredeti jogaiba, hadd gyarapodjék minél szélesebb körben a szent király emléke és tisztele köztünk. Tudnia kell minden magyar embernek, ki volt az ő első szent király, szent István, akinek annyi sok jót és üdvöset köszönhet a hazának minden hű fia.

* **Kinevezések.** *Lux* Hugó posta-távirda titkár a VII. fizetési osztályba posta-távirda tanácsossá; — *Zsdánszky* László és *Niedermann* Antal posta-távirda fogalmazók pedig a IX. fizetési osztályba posta-távirda segédtitkárokká nevezettek ki.

* **A gyulai főgimnázium új tanárai** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Groh* Bélát és *Mutschenbacher* Gyula okleveles középiskolai tanárokat gyulai r. kath. főgimnáziumhoz, a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárokká nevezte ki.

* **A debrecen-nagyvárad villamos.** A kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette Nagyvárad város tanácsát, hogy kisbári *Kiss* Ferenc és *Mayer* E. Ottó budapesti lakosoknak a Debrecen és Nagyvárad között tervezett villamosvasutra adott előmunkálati engedélyt egy évre meghosszabbította. Körülbelül tíz éve, hogy tervbe van véve ezen villamos vasutnak a kiépítése, de azóta csak évről-évre meghosszabbítják az előmunkálati engedélyt. Pedig ha megvalósítanák, sokat nyerne vele mindkét város kereskedelmi forgalma s az általa érintett községek is könnyebben megközelíthetnék ugy Nagyváradot, mint Debrecent. A terv szerint a villamos vasut Debrecenből kiindulva, érintené Hosszupályi, Kismarja, Pocsaj, Bihar, Nagykereki, Nagyszántó, Kiszántó, Biharpüspöki községeket. A végállomás Nagyvárad lenne.

* **Új rend az iparostanonc iskolában.** Hosszabb idő óta vitatkoznak az érdekeltek a felett, hogy az iparostanonc iskolában az eddigi esti oktatás helyett a délutáni oktatást hozzák be. Így csak két napra szorítkozik hetenkint az oktatás, míg most majd minden nap este van oktatás felállítva az egyes osztályokban. A tanács felhívására Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság az iparostanonc iskolában a tanítás idejét az 1906—7. tanévtől minden hét szerdáján és szombatján délután 2—6 óráig állapítja meg. Ez ellen felebezéseket 15 nap alatt lehet beadni. Az iparosok ellene vannak az új rendnek, mert ezáltal a hét két délutánján nem használhatják műhelyeikben a tanoncaikat.

* **Requiem Papp Szilágyi püspökért.** Tegnap, hétfőn reggel a nagyváradai gör. szertartású katolikus székesegyházban gyászmisét tartottak néhai *Papp Szilágyi* volt nagyváradai gör. kath. püspök lelkiüdvéért. A requiemet dr *Laurán* Ágoston pápai praelátus, nagyprépost, *Nyes* Mózes kanonok, *Kupár* Rezső főgimnáziumi tanár és *Popescu* Péter plébános tartották.

* **A paptamási-i gyógyviz.** A bihari helyi érdekű vasut paptamási állomásánál savanyúvíz forrás van, amelyet a vasut igazgatósága mint gyógyvizet akar értékesíteni. Már régebben felküdtek e vízből megvizsgálás és gyógyvízzé leendő nyilvánítás végett nagyobb mennyiséget az országos chemiai intézethez. Azonban el felküldés alkalmával alaki hibát követtek el, melynek pótlása végett a vízmennyiséget a vonatkozó irásokkal együtt visszaküldte az intézet. A szalárdi főszolgabíró a hiányokat pótolta és most kellőleg felszerelve, visszaküldték a chemiai intézethez.

* **Új miniszteri tanácsosok.** Ő Felsége *Papp* Elek miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott pénzügyminiszteri osztálytanácsost miniszteri tanácsossá kinevezte; — *Szobovics* Lajos miniszteri tanácsosi címmel felruházott osztálytanácsosnak pedig a miniszteri tanácsosi jelleget adományozta.

* **Névváltoztatás.** *Handiz* József felső-dernai lakosnak és családjának Karácsonyira kért névváltoztatását a miniszter engedélyezte.

* **A tulipán.** Budapesten történt. A villamos vasut telve van s a «meglelt» tábla alatt szorongó közönség közt ott szerénykedik egy vidéki is.

— Ej, ej, elmélkedik magában, arra mifélek mindenkinek tulipán van a gomblyukában, itt meg ilyen sok ember közt magam tulipántoskodom.

A villamos megáll s egy kék zubbonyos alak a lépcső felé indul. Közben végigméri az idegent s miközben a lépcsőről leugrik, buta gyűlölettel mordul fel:

— Nos, itt is büzlök a tulipán!

A vidéki fölemeli viszkető tenyerét, de abban a pillanatban a kék zubbony leugrik nagy vitézül, a kocsit pedig odább szalad.

Egy munkás volt, akinek kenyerét az a tulipán biztosítja legjobban. Ezért látni Budapesten olyan kevés tulipánt, míg itt nálunk már a legszegényebb nép is kezdi feltűzni.

* **Versenyárgyalás a hadapródiskolában.** A nagyváradai honvédhadapródiskola parancsnoksága versenyárgyalást hirdet az iskola részére szükséges írószerek, rajzszerek, füzetek és nyomdai kellékekre. A tárgyalás augusztus hó 14-én délelőtt lesz a hadapródiskolában, ahol a hivatalos órák alatt a versenyárgyalás feltételei megtekinthetők s bővebb értesítés szerezhető.

* **A horvátok és a Hymus.** Szombaton este a fumei vasutas szövetség bucsulakomát rendezett egyik távozó főtisztviselője tiszteletére. A lakomán nevezetes incidens játszódott le. Mikor a zenekar eljátszotta a horvát hymnust, magok a horvátok hangosan kívánták a magyar hymnust. És mikor fölzendültek az Isten áld meg a magyart! hangjai, a horvátok lelkes éljenzésbe törtek ki és állva hallgatták végig a mi nemzeti hymnusunkat.

* **A eseléd nagybácsija.** A kopenhágai, Aarhus Stifstidende beszéli el a következő érdekes és jellemző eseményt. Egy kopenhágai családnál a minap vendégség volt és ugyanakkor a szobaleány meglátogatta a nagybácsija meg a nagynénije. A szobaleány megkérdezte az asszonyát, vajjon el mehet-e rokonaival a vásárosba sétálni.

— Nem lehet, lelke, — vott a válasz, — hiszen nálunk vendégek lesznek. De mondok valamit. Ha mi már ebédeltünk, teríts szépen föl a szobában és vendégségeld meg ott a nagybácsidat meg a nagynénidet.

Igy is történt. A társaság igen jól mulatott és kitűnően ebédelt ugy a háziasszony szobájában, mint a szobaleány szobáskájában. Este megkérdezte a háziasszony a szobaleányt:

— Nos, hogy mulattatok?

— Jól, kezét csókolom. A nagybácsit tisztelteti a nagyságát és köszöni a jó ebédet.

— Szivesen adtam. Különbben ki a nagybácsid?

— *Ole Hansen*, földművelésügyi miniszter, — vott erre a felelet.

* **Halálozás.** Részvétellel értesültünk, hogy özv *Óbermann* Ferenczné szül. Leményi Anna tegnap, 65 éves korában elhunyt. Temetése holnap szeptember 8-án délelőtt fél 10 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a legjobb anya, anyós, nagynya és rokonnak özv. Obermann Ferencné szül. Leményi Annának folyó hó 6-án, élete 65-ik évében, hosszas és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult halott földi maradványa folyó hó 8-án, d. e. fél 10 órakor fog Széles utca 48 szám alatt lévő lakásán a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a várad-olaszi-i róm. kath. plébániai templomban tartandó gyász szentmise után az olasz-i temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességetekre az elhunyt rokonai barátai és ismerősi tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1906. augusztus 6. Aldás és béke poraira! Obermann Erzsébet özv. Eperjesy Józsefiné, Obermann Ilona özv. Komáromy Zsigmondné, Obermann Magdolna férj. Papp Lászlóné gyermekei, Papp László veje. Mészáros Aladár, Tóth Béla unokavők. Komáromy Zoltán, Komáromy Andor, Racsek Konstancia férj Mészáros Aladárné, Racsek Erzsébet, férj Tóth Béláné, Racsek Ferencz, Racsek Francziska, Papp Ferencz, Papp Juliska unokái.

* **A székely vasutak építése.** Az építés alatt álló székely vasuti hálózat gyergyószentmiklós-mádéfalvai vonalrészének munkáiból eddig az összes előirányzott földmunkának 44 százalékát végezték el, azaz 504.000 köbmétert. Folyamatban vannak a vízmentesítési és csuszás ellen biztosító munkák, továbbá 16 darab kavicsgyas betonhid. 10 darab boltozott áteresztő és 7 darab nyílt hid építése. A vonal egyetlen alagutját május 30-án törték át és most a boltozat kitörésén dolgoznak; eddig a 236 méter hosszú alagutnak mintegy feléig jutottak a boltkitöréssel. A vonalon tíz órház van épülőfélben. Csikrákos, Csikmadaras, Karcfalva, Csikszentdomokos, Vasláb, Gyergyószentmiklós és Marostó állomások épületei és az utóbbi két hely vizállomása ugyancsak falazás alatt állanak. A munkás-létszám június 30-án közel 40.000 volt. E határidőig a 46 km. fővonal összes munkáinak mintegy 28 százaléka készült el.

* **Az árvák érdekében.** Nagyvárad város igazgató-választmányától nyert felhatalmazás folytán bizalommal fordulunk a város szülő kert és földtulajdonosaihoz azon tiszteletteljes kéressel, hogy az árvaház jótékony működését adományaikkal elősegíteni sziveskedjenek. Nem pénzbeli hozzájárulást kérünk az árvaház részére, hanem azon felesleget, mely a gyümölcs és élelmiszer készletből megmaradt és nélkülözhető. Ezt a felesleget kérjük a jóttevő emberektől az árvák részére, akiknek végtelen örömet fog hozni a legkisebb adomány, az árvaház rendeltetését nagyon elő fogja segíteni. A kik nemes szívükre hallgatva az árvaház gondokához Schlauch-tér 26. sz. (emeletes épület) elküldik, ezerszeres köszönetét a felsegített árváknak fogadják már ez alkalommal is. A nyújtott adományok a helybeli hírlapokban fognak nyugtáztatni. A városi árvaház női választmánya nevében özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, elnöknő.

* **Egy bankigazgató hirtelen halála.** Fővárosi tudósítónk jelenti! Az Első Magyar Iparbank igazgatóját, Reiter Antalt, tegnap a bank palotában szívszélhűdés érte, mely azonnal halálát okozta. Az igazgató 82 esztendőskora dacára még mindig tevékeny ember volt, szorgalmasan végezte teendőit egész halála pillanatáig. Holttestét nem szállították a boncolóházba, hanem Szily főorvos megengedte, hogy a Károly-köruti halottas házba vigyék. Reiter Antalt kiterjedt rokonság gyászolja.

* **Fogas kérdés.** Gyurka az apához: Mondd, apuska, miért történik a világon mindig annyi, amennyi az újságokba belefér?

* **Gyilkosság Kalugeron.** Tegnapelőtt, vasárnap, délután borzalmas gyilkosságot követett el egy kalugeri lakos. Tokoján Józsefet eddig ismeretlen ok miatt Serb Lunguzár Péter egy fejszével fejbe vert. Tokoján azonnal meghalt. Lunguzár pedig elmenekült. A meggyilkolt embert vérbe fagyva találta meg mostoha testvére Román György, aki jelentést tett az esetről a csendőrségnek. A vaskóhi járásbíró tudomást szerezve a tettről, Kállai vizsgálóbíró azonnal a helyszínre sietett és megkezdte a vizsgálatot. Az elmenekült Lunguzárt az elfogatására kiküldött csendőrök csakhamar letartóztatták és a bírósághoz kísérték, honnan a vizsgálat megtörténte után a királyi ügyészséghez fogják áttenni.

* **Vesztett kutya garázdálkodása.** Fugyi-i tudósítónk jelenti, hogy ott egy kutya megveszett és Mihály János nevű 6 éves gyermeket megmarta. A központi járási főszolgabíró jelentést tett és egyidejűleg értesítette az alispánt, hogy a megmarta egyént a Pasteur intézetbe szállították a Fugyi község területére pedig zárlatot rendelt el.

* **Rablógyilkosság.** Kaposvart Vastag Miklós és Gabányi József jómódu polgárokat valaki kegyetlenül meggyilkolta és Vastagtól 2500 koronát, Gabányitól 900 koronát elrabolt. A gyilkosság és rablás gyanúja Antal János züllött kocsisra hárult, akit a rendőrség le is tartóztatott.

TÁVIRATOK.

A német császár unokája.

Berlin, aug. 6. A német császár első unokáját aug. 27-én fogják az új palotában megkeresztelni.

A milánói magyar kiállítás pusztulása.

Milánó aug. 6. A ma ide érkezett milánói Corriere della Sera több részletet közöl a milánói iparművészeti pavillon égéséről. A magyar kiállítás teljesen elpusztult. A kár meghaladja a 6 millió lírát, melyből csak 1,200.000 líra volt biztosítva a bécsi »Duna« biztosító társaságnál. A nevezett lap szerint Maróthi, Stróbl és Telcs művei, továbbá a Zsolnay-cég és Thék Endre által kiállított műtárgyak és végül a magyar iparművészeti iskolák által kiállított tárgyak igen nagy értéket képviseltek.

Féltik a francia hadsereg szellemét.

Fáris, augusztus 6. Az Eclair Etienne hadügyminiszter egy körrendeletét közli, amelyben figyelmezteti a hadtestparancsnokokat, hogy több saint maiceandi altiszt a hadseregellenes eszméket dicsőítette és kijelentette, hogy csak azért marad a hadsereg kötelékében, hogy ezen eszméket propagálja. A miniszter tekintettel ezen a hadsereg fegyelmére súlyos következményekkel járható mozgalomra, azt követeli, hogy nevezzék meg mindazon tisztet, akik ezen eszmék hívei.

A bolgár-görög konfliktus.

Szófia, aug. 6. Tegnap itt nagy görög ellenes gyűlést tartottak, melyen 30.000 ember vett részt. A gyűlést tüntetés követte, melybe, hogy a tömeg a görög konzulátus elé ne emehessen, a rendőrség is kénytelen volt beavatkozni.

EGYESÜLETEK.

A hivatalnokok gyűlése.

Az a nagy réteg, amely városunk intelligensebb osztályát képezi, a hivatalnoki kar, ugyszólván ki van zárva mindenből, amit a társadalom nyújt. Nem akarjuk kutatni az okokat, hogy melyek azok, csak konstatáljuk, hogy különösen városunkban igen sok azoknak a száma.

Es ezek az okok mind vele járnak e szóval, hogy: hivatalnok. Nem ők idézik elő, ez már egy már régibb eredetű baj, melyen nem lehet segíteni. Ezek az okok mintegy elkülönítik a hivatalnokot a társadalomból.

Nincs külön egyöntetű körük, mely tudassa velük, hogy ők mily erőt képviselnek, hogy ők saját osztályaikban feltalálják azt, amit esetleg külön várva a nagy társadalomban nem tudják feltalálni.

E bajnak orvoslását tűzték ki zászlójukra azok a hivatalnokok, kik elhatározták, hogy öntudatra ébresztik a hivatalnoki kart. Nehéz, de dicséretreméltó akciót kezdtek meg a mozgalommal, melynek célja kivívni azt a társadalmi pozíciót, mely megilleti a hivatalnoki kart.

Egyesületet akarnak létesíteni, amely a kollegiális ismeretséget a tagok közt fenntartsa, illetve fejlessze.

Erre vonatkozólag a hivatalnokok tegnap előértekezletet tartottak az Európa kerthelyiségében, hol igen tekintélyes számmal jelentek meg egy a már beiratkozottak, mint az érdeklődő vendégek. Az értekezlet lefolyásáról a következő tudósítással számol be tudósítónk. A kezdeményezők nevében Barna Géza az értekezletet 3 órakor nyitotta meg. Üdvözölve a megjelenteket beszédében kifejtette az összejövetel célját s kérte a megjelenteket az esetleges indítványok megtételére.

Több felszólalás után a jelenlevők elfogadták Kávásy Gyula azon indítványát, hogy az alakítandó egyesület címe »Hivatalnokok Egyesülete« lesz, mivel a cél úgy a köz- mint a magánhivatalnokok körében általános helyeslésre talált. Egyesület lesz pedig azért, mert nem csak szórakozást fog nyújtani, hanem a hivatalnokok érdekének megvédését is célul tűzte ki. Majd kilenctagu szervező bizottságot választottak, elnökké Barna Gézát, jegyzővé Kávásy Gyulát, mely a tagok további gyűjtését és az előmunkálatokat fogja végezni. Ezek után még elhatározták, mivel ma már a nők is lehetnek köz, vagy magánhivatalnokok, nőket is felvesznek tagjaik közé. A legközelebbi ülés idejét tűzték ki még pedig folyó hó augusztus 12-én vasárnap délután 3 órára az Európa szálloda kerthelyiségébe. Ez ülésen az alapszabályok pontjait fogják megállapítani és alakuló közgyűlés határidejét fogják kitűzni.

* **A Református kör megnyitása.** Tegnap délelőtt tartotta meg a Református kör ünnepélyes megnyitását. A kör helyiségét teljesen megtöltötték a tagok. Az ünnepélyt Kiss Elek világi elnök nyitotta meg szép beszéddel. Ezután a Szózatot énekelte el az énekkar, mire Sulyok István tartotta meg a kör céljait, hivatását fejtegető beszédjét. Este a Sport-téren sikerült mulatságot rendezett a kör. A négyest mintegy 80 pár táncolta az üde ezüsthényű hold világítása mellett. Az ifjuság könnyen tudott alkalmazkodni a szokatlan hold világításhoz, a villanylámpák ugyanis 11 órakor elaludtak és többet nem is égtek. Eltekintve ettől a mulatság fényes sikerű volt. Bevezetésül a kiválóan ösztanult énekkar adott elő különböző dalokat felváltva egy-egy kellemes zene számmal. Az utóbbiak közül leginkább tetszettek Mezey Gyula joghallgató tárogatón előadott szólói, melyeket többször megkellett ujránia. A mulatság a késő reggeli órákban ért véget.

IRODALOM.

A Magyar Szemle (szerkeszti Szemere György) XVIII. évtolyamának 31. száma izléses külsővel s a következő tartalmas és figyelemre méltó közleményekkel jelent meg:

Hetes, Schumann Róbert — Bartha György, Az álmodó lélek — Szepessy László, Nap és hold — Donna Alda, asturiai néprománé, fordította Harsányi Kálmán — Csáth Géza, Történet a három leányokról — Kincs István, A félreismert ember — Gulyás József, Ifjuságom — Karasz Csaby Ödön, A pöndölyös mátkák — Regény: Handel-Mazetti Enrica, Jesse és Mária (27. fejelet. Ford. Auer István) — Táltos A hétről (Kürthy György rajzaival) — Irodalom: K. D. Alvás és Álom — Elek Arthur versei. — Porlepett írásokból: Schumann Róbert, Gondolataiból — A szerkesztő üzenetei — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

Igazságszolgáltatás.

Kovács kontra Jekelfalussy.

Ismeretes lapunk olvasói előtt, hogy Jekelfalussy honvédelmi miniszter ellen Kovács György ispánja sommás pert indított azon összeg iránt, amelyet kéméndi feltartóztatásakor önként lefizetett a kéméndi csendőrmester nyugtájára, hogy vissza ne állítsák szolgálatába, melyből megszökött, hanem szabadon bocsássák. Ez ügyben tegnapra tűzött határnapot a budapesti I-III. kerületi járásbíróság.

A tárgyalás délelőtt pont 11 órakor kezdődött Hoffer kir. járásbíró előtt. A felperes Kovács György képviseletében Csanádi Pál dr. ügyvéd, az alperes Jekelfalussy Lajos és neje helyett dr. Schwarz Vilmos ügyvéd jelent meg.

Miután a bíró a tárgyalást, megnyitotta az alperesi képviselő rögtön szót kért és kijelentette egyrészt azt, hogy a miniszter és neje nem kapták meg a kereseti példányokat s ezért ő csak annyit tud, amennyit a lapokban olvasott. Kijelentette másrészt is, hogy a felperesi képviselő szokatlan eszközökkel a rendes bírói úttól eltért, a nagy nyilvánosság előtt botránnyá fujta az ügyet ügyvédhez nem méltó módon s ezért érdembe bocsátkozás előtt kéri az ügyet az ügyvédi kamarához átteni.

Az alperesi képviselő hevesen tiltakozott.

A bíró véget vetett a heves összeszólalkozásnak, s felhívta a felperesi ügyvédet a kereset előadásra.

Ez megtörténik, de közben dr. Csanádi azt a kifejezést használta, hogy követeli alperes minisztertől, a felperestől »kizsarló» 166 korona 40 fillért.

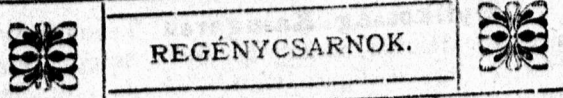
— Ha zsarolásról van szó — ugymond a bíró — kénytelen leszek az ügyet a büntető bírósághoz átteni.

— A tartozatlanul fizetett összeget kérem visszaitélni, helyesbítette szavait az ügyvéd.

Az alperesi képviselő azon a címen, hogy alperes keresetet nem kapott, aminek az az oka, hogy sem Lontón, sem Budán, hanem a Lipótvárosban Aulich-utca 8. szám alatt lakik, kér az ügy tárgyalására új határnapot kitűzni.

A bíró hozzájárult ahhoz, hogy az ügy sürgősségére való tekintettel a tárgyalás holnaputánra elhalasztásuk.

E szerint az ügy folytatólagos tárgyalása folyó hó 8-ik napján déli fél 11 órakor lesz.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 113.

— Gyorgyejev! — mondta Jona Juskov halkan.

Mindenki oda nézett, ahová Majakin fordította tekintetét. Foma egyenesen állott, csak a kezét tette az asztal lapjára. Arcát a harag pirja öntötte el s tágra nyitott szemmel bámult a kereskedőkre.

— Mit bámulnak? — kérdezte Foma s nagyot káromkodott.

Részeg! — mondta Bobrov.

— Hát miért hívták meg? — suttogetta valaki

— Foma Ignacjevics — mondta Kononov komolyan. Ne csinálj botránnyat, ha szédülsz, menj le a kajútba s aludd ki magad. Feküdj le, fiam és . . .

— Hallgass! — ordított Foma s mereven nézett rá. Ne merj velem beszélni! Nem vagyok részeg . . . én a legjózanabb vagyok köztetek! Értetted?

— De várj szívem . . . hát tulajdonképpen ki hozott ide? — kérdezte Kononov dühösen

— Én — kiáltotta most közbe Majakin.

— Te? Bocsáss meg, Persze, az egészen más. Bocsásson meg Ignacjevics ur. De kedves Majakin, ha elhozta, fékezd meg egy kissé.

Foma hallgatott s mosolygott.

— Oh, Foma! — mondta Majakin — nagy szégyent hozol a fejemre.

— Apám — mondta Foma fogcsikorgatva — figyelj rám, apám. Mig eddig nem tettem semmi rosszat, ráérsz hát még prédikációkat tartani. Nem vagyok részeg, nem ittam, csak hallagattam. Kereskedő urak! Megengedtek, hogy én is beszéljek? Most beszélt a keresztapám hallgassátok meg a keresztfiát is.

— Mitéle beszéd? Mire való? Nem azért jöttünk ide, hogy beszédeket tartsunk. Szórakozni jöttünk.

— Nem, ne beszélj Ignacjevics.

— Inkább igyál.

Foma mereven állt egy helyen. Ő volt a a legszebb és legfiatalabb ezek közt az emberek közt. Barna arca s nagy szemei a legszabályosabbak voltak. Kidüllesztette a mellét, széttárta kabátja szárnyát s a nadrágja zsebébe mélyesztette a kezét.

— Hízlegéssel az egyszer nem hallgattatok, akár nem — beszélni fogok. Itt nem kergethettek ki.

Magasra emelte a fejét s nyugodta mondta:

— Aki azonban egy ujjal hozzám nyul, azt agyonverem! És esküszöm az élő Istenre, hogy annyit verek közületek agyon, ahányat csak tudok.

A vendégek sorában izgatott suttogetás támadt. Foma arca elsötétült s szemei gömbölyűre váltak.

— Azt mondtátok, hogy ti építettétek föl az életet, s hogy amit tettetek, az helyes volt és szükséges volt.

Foma nagyot sóhajtott. A kereskedők egyre közelebb húzódtak hozzá.

— Oh ti nyomorult gazemberek! — folytatta Foma, — mondjátok meg hát, hogy mit, tettetek? Ti nem az életet építettétek föl, hanem börtönt. Ti nem rendeztetek semmit, csak bilincseket kovácsoltatok. Az egész világ szűk most, fojtott levegő van benne, a lélek nem tud kibontakozni. Az embersúlyed. Ti lélekgyilkosok vagytok. Megértitek-e, hogy csak az emberi türelemnek köszönhetitek, hogy még a világon agytok?

— Micsoda beszéd ez? — kiáltották többen. — Mi ez? Nem hallgatjuk meg.

— Gyorgyejev! Vigyázz! Bolondságot beszélsz!

— Hallgatni! — ordított Foma. Most ugye rőfögtök?

— Uraim! — hagzott most Majakin és,

vészjtjósó hangja. Ne nyuljatok hozzál! Ne akadályozzátok meg. Hadd káromkodjék csak, hadd mulassa ki magát. Az ő szavai ugysem ártnak nektek.

Foma mellett Szmolin állott s fülébe suttogett:

— Hallgasson, édesem! Hát mi van önnel!

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Dénes Béla

china-ezüst egyári rak-tára Nagyvárad, Bémer-tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronzé és china-ezüst dísztárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legtartósabb ezüstözéssel. Vendéglő, kávéház és szállodai berendezések. Cirzus ezüstfém tisztító.

KÖZGAZDASÁG.

Községi takarékpénztárak. Az elmúlt évben Bátor és Biharudvari községek községi takarékpénztárt akartak létesíteni külön-külön. A decemberi közgyűlés ezt nem találta üdvösnék és nem adta beleegyezését. E határozatra a két község képviselőtestülete az ügyet felterjesztette a belügyminiszterhez, honnan tegnap érkezett vissza. A belügyminiszter hozzájárult a megyei közgyűlés határozatához és nem találja célszerűnek a pénztárak létesítését. Kifogásolta a cél keresztül vitelét a formák miatt, különösen a bárándi pénztár létesítését, mivel ezt a református egyházzal közösen akarják létesíteni, ez pedig a református felettes egyházi hatóság engedélyezését is megkívánja, melyet az alakítók nem szereztek meg.

Ajándékba adott fűzfadugványok. Berettyóújfalusi lakossága kérelemmel járult a földművelésügyi miniszterhez, hogy két holdnyi földterület beültetéséhez szükséges fűzfadugványokat adjon a miniszter. E kérelemre a földművelésügyi miniszter most értesítette az alispánt, hogy a kérelmező község részére 50000 drb fűzfadugványt és 200 korona segélyt engedélyezett.

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906. aug. 6. án.

Magyar aranyjáradék 4%	— — —	112.20
Magyar koronajáradék 4%	— — —	94.85
Magyar keleti vasuti államkötvény. 4%	— — —	84.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — —	95. —
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	— — —	98. —
Magyar gyermek sorsjegy-kölesön	— — —	208. —
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	— — —	155. —
Osztrák járadék papirban	— — —	99.50
Osztrák járadék ezüstben	— — —	100.25
Osztrák korona járadék	— — —	117.80
Osztrák járadék aranyban	— — —	99.45
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	1.59
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	15.58
Magyar hitelbank részvény	— — —	809.75
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	671.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	672. —
Német birodalmi márka	— — —	19.09
London vista	— — —	117.30
Páris vista	— — —	24.20
20 márkás arany	— — —	95.47
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Püspök-Ladány—Debrecen—Érmihályfalva.							
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.	
Budapest ind.	7 25	9	2 35	5 45	9 15	Kolozsvár ind.	7 13	5 23	12 59	6 05	11 10	P.-Ladány ind.	4	1 24	6 02	11 18	2 24	6 16	
Rákos			2 47			Jegenye		6 11	1 42	7 14		Debrecen	5 03	2 50	6 55	12 04	4	7	
Ujszász	9 37	11 52	7 30	9 27	11 19	B.-Hunyad		8 47	6 39	2 13	7 35	12 23	Érmihályfalva ér.	6 06	3 47	7 35	12 53	5 05	
Szolnok			7 43		33	Csucsá	4	9 23	7 09	2 44	8 33	12 55	Érmihályfalva—Debrecen—Püspök-Ladány						
Szajol			7 43		33	Rév	5	10 10	7 48	3 24	9 27	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
P.-Ladány	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	Élesd	5	10 27	7 59	3 34	9 46	1 50	Érmihályfalva ind.	5 58	10 36	3 46	5 14	9 06	
Báránd		2 21		12 07		Mező-Telegd	6	10 41	8 11	3 45	10 02	2 03	Debrecen	7 26	12 05	4 46	8 29	10 35	3 30
Sáp		2 35		12 24		F.-Vásárhely	6	10 58			10 21		P.-Ladány ér.		01 11	5 32	9 54	11 24	5 34
B.-Ujfalu	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	Várad-Velence	7	11 07			10 30	2 26	Debrecen—Nagy-Léta—Vértés						
M.-Péterd		3 05		1		Nagyvárad ér.	7	11 13	8 36	4 09	10 37	2 32		V. v.	V. v.				
M.-Keresztes		3 16		1 14		Nagyvárad ind.	2 30	8 43	11 36	4 15	11 09	2 38	Debrecen i.	9 35	4 51		Nagy-Léta	5 25	1 05
Bors		3 28		1 28		Püspöki	2 41	8 52	11 47		11 19		Sáránd	10 18	5 36		Vértés ind.		
Püspöki		3 34		1 36		Bors	2 54		11 54		11 26		H.-Bagos	10 28	5 46		M.-Pályi	5 47	1 30
Nagyvárad ér.	12 26	3 44	7 07	1 48	2 11	Mező-keresztes	3 18		12 05		11 39		H.-Pályi	10 45	6 05		H.-Pályi	6 03	1 48
Nvárad (Sz. v.) ind.	12 41	4 10	7 14	2 06	2 18	Mező-Péterd	3 38		12 17		11 51		M.-Pályi	10 57	6 16		H.-Bagos	6 18	2 05
V.-Velence	12 48	4 17		2 31	2 26	B.-Ujfalu	4 04	9 21	12 29	4 52	12 05	3 18	N.-Léta				Sáránd	6 40	2 29
F.-Vásárhely	12 59	4 28		2 42		Sáp	4 34	9 34	12 47		12 25		Vértés ér.	11 16	6 36		Debrecen é.	7 18	3 13
M.-Telegd	1 22	4 49	7 42	3 04	2 51	Báránd	4 56		1 01		12 41		Sáránd—Derecske—Derecske—Sáránd						
Élesd	1 43	5 06	7 55	3 24	3 05	P.-Ladány	5 13	10 01	1 45	5 51	1 19	4 03	Sáránd ind.	10 23	5 26		Derecske ind.	6	1 49
Rév	2 11	5 51	8 15	3 50	3 26	Szajol	6 29						Derecske ér.	10 42	5 45		Sáránd ér.	6 20	2 09
Csucsá	3 23	6 38	9 03	4 56	4 16	Szolnok	9 52	11 18	3 49	7 32	3 44	5 39							
B.-Hunyad	4 03	7 19	9 23	5 34	4 52	Rákos	10 17												
Jegenye	4 33	7 49	9 57	6 02		Budapest ér.		1 50	6 40	9 35	7 10	7 50							
Kolozsvár ér.	5 15	8 34	10 30	6 59	5 53														

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 40	Szeged ind.	3 30	10 59	8	Nagyvárad ind.	10 20	4 45	7 40	Arad ind.	5 10	11 25	9 30
Ósi	10 30	4 56	7 59	H.-M.-Vásárhely	4 28	11 40	8 56	Ósi	10 30	4 56	7 59	Kétegyháza	6 11	12 34	10 24
Less	10 48	5 15	8 22	Orosháza	5 41	12 28	10 07	Less	10 48	5 15	8 22	Csaba ér.	6 35	12 59	11 50
Cséffa	11 03	5 34	8 45	Csaba ér.	6 35	1 18		Gyapju				Csaba ind.	6 56	1 38	4 26
Szalonta	11 26	6 02	9 24	Csaba ind.	6 56	1 38	4 50	Cséffa	11 03	5 34	8 45	Gyula		19 2	02 5 54
Kötegyán	11 44	6 24	9 52	Gyula	7 18	2 02	5 26	Szalonta	11 26	6 02	9 24	Sarkad		7 40	2 22 5 10
Sarkad	11 54	6 33	10 06	Sarkad	7 40	2 22	5 54	Kötegyán	11 44	6 24	9 52	Kötegyán		7 51	2 32 6 02
Gyula	12 18	6 57	10 37	Kötegyán	7 51	2 32	6 11	Sarkad	11 54	6 33	10 06	Szalonta		8 20	2 57 7 31
Csaba ér.	12 37	7 18	10 05	Szalonta	8 20	2 57	7 22	Gyula	12 18	6 57	10 37	Cséffa		8 40	3 15 7
Csaba ind.	1 48	7 41	4 44	Cséffa	8 40	3 15	7 38	Csaba ér.	12 37	7 18	11 05	Gyapju			
Orosháza	2 49	8 59	5 50	Less	9 02	3 33	7 56	Csaba ind.	2 05	7 29	4 32	Less		9 02	3 33 7 54
H.-M.-Vásárhely	3 44	10 12	7	Ósi	9 19	3 49	8 16	Kétegyháza	2 34	7 57	5 03	Ósi		9 19	3 49 8 16
Szeged-Rókus ér.	4 22	11 05	7 55	Nagyvárad ér.	9 30	4	8 31	Arad ér.	3 29	9	6 05	Nagyvárad ér.	9 30	4	8 31

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad.				Nagyvárad—Érmihályfalva.				Érmihályfalva—Nagyvárad.			
	Tv. sz. sz.	Sz. v.			Sz. v.	Tv. sz. sz.			Sz. v.	V. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 30	4 30		Vaskóh ind.	4 10	2		Nagyvárad ind.	4 25	6 44		Érmihályfalva ind.	6 14	20	
V.-Velence	5 42	4 40		Lunka-Rézbánya	4 22	2 18		B.-Püspöki	4 40	7 10		Érselind	6 49		
Félix-Fürdő	6 07	5 05		Szudrics	4 48	2 42		Bihar	5	7 35		Székelyhid	7 08	48	
Kardó	6 24	5 21		Belényes	5 16	3 22		Paptamási	5 24	8 03		Nagykőgya	7 20	6 02	
Nyárló	7 07	5 58		Sonkolyos	5 36	3 46		Gyapoly	5 37	8 19		B.-Diószeg	7 33	6 22	
Magyar-Gyepes	7 21	6 11		Belényes-Ujlak	5 47	3 58		B.-Diószeg	5 53	8 44		Gyapoly	7 48	7 40	
Tasádfő	7 39	6 28		Börz	5 55	4 08		Nagykőgya	6 05	8 57		Paptamási	8 49	8 08	
Drág-Cséke	7 55	6 43		Sólyom	6 09	4 30		Széke lyhid	6 28	9 33		Bihar	8 27	8 38	
Drág-Cséke	8 14	7		Gyanta	6 28	4 51		Erselind	6 49	9 59		B.-Püspöki	8 52	8 58	
Dused	8 28	7 13		Hollód	6 41	5 12		Érmihályfalva ér.	7 19	10 31		Nagyvárad ér.	9 06	9 15	
Szombatság-Rogoz	9 02	7 45		Szombatság-Rogoz	6 56	5 39		Szombatság—Rogoz—Dobrest.				Dobrest—Rogoz—Szombatság.			
Hollód	9 15	7 56		Dused	7 22	6 06			V. v.	Tv. sz. sz.			V. v.	Tv. sz. sz.	
Gyanta	9 31	8 10		Magyar-Cséke	7 36	6 21		Szombatság-Rogoz ind.	9 10	7 50		Dobrest ind.	6 06	4 22	
Sólyom	9 58	8 32		Drág-Cséke	7 55	6 42		Nánhegyes	9 36	8 16		Nánhegyes ind.	6 16	4 32	
Borz	10 10	8 47		Tasádfő	8 09	6 56		Dobrest	9 46	8 26		Szombatság-Rogoz ér.	6 40	4 56	
Belényes-Ujlak	10 22	8 57		Magyar-Gyepes	8 25	7 13									
Sonkolyos	10 36	9 09		Nyárló	8 37	7 26									
Belényes	11 19	9 42		Kardó	9 03	7 52									
Szudrics	11 46	10 05		Félix-Fürdő	9 17	8 06									
Lunka-Rézbánya	12 19	10 31		V.-Velence	9 38	8 31									
Vaskóh ér.	12 35	10 45		Nagyvárad ér.	9 49	8 43									

Nagyvárad—Dévaványa—Gyoma.				Gyoma—Dévaványa—Nagyvárad.				Vésztő—Kötegyán—Hollód.				Hollód—Kötegyán—Vésztő.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			V. v.	V. v.			V. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.	5 47	1 30		Gyoma ind.	3 40	2 30		Vésztő ind.	4 45	5 10		Hollód ind.	4 35	11 20	
Ósi	6 07	1 44		Ozed	4 07	2 54		Okány	5 07	5 26		Mocsár-Gyanta	4 46	11	
Uj-Palota	6 22	1 59		Déva-Ványa	4 37	3 26		Gyanta	5 23	5 43		Rippa	5 02	11 12	
Gyires	6 40	2 16		Kéthalom	4 54	3 43		Sarkad-Keresztur	5 36	5 52		Tenke	5 24	12 33	
Kőrösszeg	7 01	2 35		Kőrös-Ladány	5 13	4 06		Méhkerék	5 52	6 07		Fekete-Tót	5 44	12 10	
Szakál	7 19	3 08		Szeghalom	5 40	4 38		Kötegyán	6	6 17		Fekete-Bátor	6 06	1 32	
Nagy-Tóti	7 35	3 42		Vésztő	6 12	5 22		Kötegyán ind.	6 16	6 48		Arpád	6 16	1	
Komádi	8 25	4 02		Kót	6 38	5 52		Pósa	6 29	7 03		Erdő-Gyarak	6 25	1 11	
Iráz	8 42	4 25		Iráz	6 52	6 07		Ilye	6 48	7 18		Csegöd	6 34	1 31	
Kót	9 14	5 02		Komádi	7 10	6 38		Csegöd	7 02	7 37		Ilye	6 57	1 31	
Vésztő	9 40	5 05		Nagy-Tóti	7 22	6 50		Erdő-Gyarak	7 12	7 51		Pósa	7 07	2 51	
Szeghalom	10 26	6 02		Szakál	7 48	7 23		Arpád	7 21	8 01		Kötegyán	7 19	2 02	
Kőrös-Ladány	10 47	6 20		Kőrösszeg	8 11	7 47		Fekete-Bátor	7 39	8 27		Kötegyán ind.	8 06	2 15	
Kéthalom	11 05	7		Gyires	8 33	8 12		Fekete-Tót	7 52	8 42		Méhkerék	8 15	2 40	
Déva-Ványa	11 42	7 20		Uj-Palota	8 47	8 27		Tenke	8 17	9 17		Sarkad-Keresztur	8 33	3 50	
Ozed	12 06	7 36		Ósi	9 03	8 46		Rippa	8 41	9 46		Gyanta	8 43	3 21	
Gyoma ér.	12 28	7 44		Nagyvárad ér.	9 20	9 05		Mocsár-Gyanta	8 53	9 59		Okány	9 02	3 45	

A vonatok közlekedési ideje köz épeurópai idő szerint van kitüntetve. A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt. A f-tel jelzettek feltételes megállóhely

Javitó vizsgálatok.

A Nagyváradi Középiskolai Internátus helyiségeiben a szünidő folyamán a javító-vizsgálatra utasított és pótlóvizsgálatra engedélyt nyert tanulók és érettségizők részére július 15-től kezdve

szünidei tanfolyamot

létesítettem, a melyen a jelentkezett tanulók középiskolai tanárjelöltek vezetése alatt kellő előkészítésben részesülnek. Az előkészítés célja nem csupán az hogy sikeres javító és pótló vizsgálatra elkészítsen, hanem az is, hogy a gyenge előképzettségű tanuló további tanulmányaiban szilárd alapot nyerjen. Fűrdőre utazó vagy vidéken lakó szülők fiáikat teljes ellátásra is elhelyezhetik. Szigorú és mélyreható felügyelet; egészséges kert lakás, naponkénti otthoni fűrdés, testedzés egyéb foglalkoztatás. Értekezhetni naponként d. e. 9—12-ig

Nagyvárad, 1906. június hó.

Dénes Pál,

intézetfőnök és igazgató.

1686b

Nagyvárad, (Tisza Kálmán-tér 9. sz.)

Ügyes lapkihordónő

felvétetik a

„TISZÁNTÚL„ kiadóhivatalában

Telefon 695. Telefon 695.

Eigner Ede és Társa Kobrak cipők

gyári raktára.
Nagyvárad Bémer-tér.

Csinos jó és elegáns női férfi és gyermek cipő különlegességekben folyton

u j d o n s á g o k.

Szíves pártfogást kér kiv. tisztelettel

Eigner Ede és Társa.

Vidéki és helybeli telefon 695.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiú
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Baross-utca 60—sz. házban egy modern uri lakás fürdőszobából s a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel **1906 november 1-től**, valamint ugyanott egy udvari magtár és aszfaltozott pincehelyiség minden órán kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál **Kossuth Lajos 4 sz.**

Réti Takarékpénztár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagy-Váradon.

Lebonyolít mindentéle bankügyletet u. m. váltóköcsönt nyújt, jelzálogköcsönt ad ingatlanokra, betéteket elfogad: könyvre, folyószámlára, valamint folyószámla köcsönöket nyújt.

Konvertál köcsönöket előnyös kamatláb mellett, előleget nyújt értékpapírokra, kézi zálogokra stb.

Az intézet Szaniszló-u. 61. sz. alatt Uri és helyisége Szaniszló-u. sarkán Grósz Sándor házában van.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

10659—1906 sz.

Hirdetmény.

Nagy-Várad város rendőrkapitányi hivatala mint I. fokú iparhatóság ezennel közhirre teszi, hogy Czimer János által felállítani szándékolt bélszáritó telepengedélyezése tárgyában folyó évi augusztus hó 21-ik napjának délelőtti 11 órájára a Hattyu utca 17 számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, a mely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesíttetnek, hogy esetleges kifogásaikat a helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszömlamlások figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad 1906 július 25.

Gerő

r. főkapitány

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értési és izzólámpa körtéket tart raktáron 3. osztályú 15 watt fogyasztókészülékek, melyek legolcsóbb árú kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, honályos (matt), színes fényű izzólámpák és mindenféle izzólámpa kiegészítőeszközök, valamint kerti lámpák eladásra. Ugyancsak kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyártmányú 15 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári ivlámpák árak mellett

kaphatók a villamos műszaki részlegénél.

— villamosvilágítási —

és erdőtűzvédelmi berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetés ingyen.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.